

Web-book
Conference Proceedings

MODERN PROBLEMS OF SOCIAL AND
ECONOMIC SYSTEMS MODELLING

PROCEEDINGS

XVI International Scientific Practical Conference

Kharkiv, 2025

Чечетова-Терашвілі Т.М., професор кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу ХНЕУ ім. С. Кузнеця,

Chechetova-Terashvili T.M.

Калінкін А.В. аспірант кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу ХНЕУ ім. С. Кузнеця,

Kalinkin A.V.

Ел. адреса: hneu_audit09@ukr.net

Лук'яньонук А.В. здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця,

Lukyanyonok A.V.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто теоретичні аспекти формування фінансово-економічної безпеки підприємства, проаналізовано основні підходи до її забезпечення, визначено основні зовнішні та внутрішні загрози, визначено напрями покращення фінансової стійкості підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища.

Сучасні підприємства функціонують в умовах підвищеної невизначеності, що зумовлює необхідність формування ефективної системи фінансово-економічної безпеки. Вона виступає основним фактором стабільного розвитку підприємства, забезпечуючи його стійкість до впливу внутрішніх і зовнішніх загроз. Формування фінансово-економічної безпеки базується на комплексному підході, що включає оцінку ризиків, управління фінансовими потоками, адаптацію до змін ринкового середовища та використання сучасних технологій для моніторингу та аналізу потенційних загроз.

Виділяють кілька підходів до забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства:

1. Системний підхід розглядає фінансово-економічну безпеку як складову загальної системи управління підприємством. Він охоплює взаємозв'язок усіх елементів фінансового менеджменту, що дозволяє забезпечити стабільність бізнесу та протидію зовнішнім загрозам.

2. Функціональний підхід передбачає диференціацію безпеки на окремі напрями, такі як інвестиційна, податкова, кредитна та валютна безпека. Це сприяє детальному аналізу кожного аспекту фінансово-економічної безпеки та формуванню ефективної стратегії захисту.

3. Ризик-орієнтований підхід ґрунтується на виявленні, оцінці та мінімізації фінансових ризиків шляхом розробки адаптивних механізмів управління та превентивних заходів.

Застосування цих підходів у сукупності дозволяє підприємству вибудувати ефективну модель фінансово-економічної безпеки, адаптовану до його специфіки діяльності та ринкових умов.

У сучасних умовах господарюючі суб'єкти постійно перебувають під впливом різноманітних загроз і ризиків, які виникають як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі.

Ризики, що впливають на фінансово-економічну безпеку, можна поділити на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх загроз належать макроекономічна нестабільність, зміни у законодавчому регулюванні, вплив глобальних фінансових криз та конкурентний тиск. Внутрішні загрози охоплюють неефективне фінансове планування, низьку якість управлінських рішень, недостатню диверсифікацію джерел фінансування та кіберзагрози.

З метою мінімізації впливу таких загроз підприємства повинні впроваджувати комплексні заходи фінансового моніторингу та контролю, що включають прогнозування ризиків, аналіз фінансових показників і використання сучасних методів управління.

Ефективна система фінансово-економічної безпеки має базуватися на

таких принципах: ідентифікація ризиків – виявлення та аналіз загроз, що можуть впливати на фінансовий стан підприємства; стратегічне планування – розробка довгострокової політики фінансово-економічної безпеки; впровадження інформаційних технологій – застосування автоматизованих систем контролю та моніторингу; фінансова стійкість – забезпечення оптимального балансу між прибутковістю та ліквідністю; контроль і аудит – періодичне оцінювання ефективності заходів фінансової безпеки; Підготовка персоналу – підвищення кваліфікації працівників у сфері фінансового менеджменту та ризик-менеджменту.

Серед основних напрямів фінансово-економічної безпеки можна виокремити розробку фінансової стратегії, яка передбачає раціональне управління ресурсами та оптимізацію витрат, диверсифікацію джерел фінансування, що дозволяє зменшити залежність від окремих фінансових інструментів, використання антикризового управління, спрямованого на мінімізацію впливу негативних факторів на фінансовий стан підприємства, автоматизацію процесів фінансового контролю, що сприяє оперативному виявленню відхилень та загроз.

Фінансово-економічна безпека підприємства є багатогранним явищем, що вимагає комплексного підходу до управління фінансовими ресурсами. Інтеграція сучасних методів аналізу ризиків, стратегічне планування та технологічні інновації дозволяють мінімізувати загрози та забезпечити стабільність підприємства в довгостроковій перспективі. Таким чином, ефективне управління фінансово-економічною безпекою є основним чинником конкурентоспроможності та стійкості підприємства в умовах глобальної економіки.

Список літератури:

1. Варналій З. С. Економічна та фінансова безпека України в умовах глобалізації : монографія / Варналій З. С.; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Знання України, 2020. – 423 с.

2. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. / [М. М. Караїм та ін.] ; за заг. ред. А. М. Штангрета; [Укр. акад. друкарства]. – Львів : Українська академія друкарства, 2021. – 476 с

3. Отенко І. П. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки : навчальний посібник / І. П. Отенко, Н. О. Москаленко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 224 с.